

Laukkakotilo

Löksnäcka

Oxychilus alliarius

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)



Luonnehdinta

Laukkakotilo on harvalukuinen maalla elävä nilviäislaji, joka kuuluu kiiltokotiloihin. Kuori on kiekkomainen ja vaalean kellertävä – oranssinruskea, kiiltävä ja läpikuultava. Täysikasvuisena kuoren leveys on 5–7 mm ja korkeus 3,5–4 mm ja kierteitä 4,5–5.

Yläpuoli on hyvin laakea, kärki on vain hieman koholla ja pinta on vain heikosti, tiheään poikittaisuurteinen. Alapuoli on melko litteä ja voi olla maitomaisen vaalea ja keskellä on suppilomainen napa, leveydeltään noin 1/6 kuoren leveydestä. Suuaukko kaartuu alas oikealle. Eläin on sinertävän mustanharmaa ja kuultaa kuoren läpi.

Laji erittää häirittyinä voimakkaan valko- tai ruohosipulimaisen tuoksun ympäristöönsä. Tuoksun arvellaan karkottavan siilejä ja muita petoja.

Elinympäristö ja levinneisyys

Laukkakotilo on eteläinen lehtolaji, jonka luontainen levinneisyysalue kattaa Lounais-Suomen ja Ahvenanmaan. Joitakin havaintoja on kasvihuoneista ja puutarhakarkulaisena pohjoisempanakin.

Laukkakotiloa tavataan meillä rehevistä, meren tuoman simpukankuori- ja kasviaineksen lannoittamista tervalepikoista, raitoja, haapoja ja pähkinäpensasta kasvavista sekametsistä, kalkkilehdoista ja ruohosipuli- ym. kalliokedoilta. Laji viihtyy karikkeen, puunoksien ja sammal- ym. kasvustojen suojissa. Laukkakotilot syövät kasveja, muita kotiloita ja selkärangattomia.

Nykytila ja uhkatekijät

Tiedossa on muutama kymmentä esiintymää, joista puolet on 2000-luvulta. Lajin esiintymiä uhkaa metsänhakkuu ja lehtojen kuusettuminen, toisaalta ylilaidunnus voi heikentää lajin elinolosuhteita.

Hoitosuositukset

Laukkakotiloiden esiintymät ja niiden lähiympäristöt tulee säilyttää luonnontilaisina, mutta estää lehtojen kuusettumista. Lehtipuuatkumosta tulee pitää huolta ja lahoppua, puiden oksia ja lehtikariketta säästää puiden ja pensaiden juurella.

Lähteet

Koivunen, A., Malinen P., Ormio, H., Terhivuo, J. ja Valovirta, I. 2014. Suomen kotilot ja etanat. Opas maanilviäisten maailmaan. Hyönteistarkvike TIBIALE Oy. 376 s.

Lajitietokeskus 2021. [Laukkakotilo - Oxychilus alliarius](#) | Yleiskuvas | Suomen Lajitietokeskus

Löksnäcka - [Arbestämning från SLU Artdatabanken \(artfakta.se\)](#)

Kuva: Katriina Könönen CC-BY-SA-4